

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

სტუდენტური სამეცნიერო კონფერენცია

1921 წლის ისტორიულ-კულტურული მოვლენები –
საქართველოს ოკუპაცია 100 წლის პერსპექტივიდან

პროგრამა და თეზისები

29 მაისი
2021

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

სტუდენტური სამეცნიერო კონფერენცია

**„1921 წლის ისტორიულ-კულტურული მოვლენები
– საქართველოს ოკუპაცია
100 წლის პერსპექტივიდან“**

პროგრამა და თეზისები

29 მაისი

2021

სამეცნიერო და საორგანიზაციო კომიტეტი:

ნანა გაფრინდაშვილი – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი

ეკატერინე ნავროზაშვილი – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების სამსახურის უფროსი

ნინო პოპიაშვილი – ფილოლოგიის დოქტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების სამსახურის წამყვანი სპეციალისტი

სოფიო თოთიბაძე – ფილოლოგიის დოქტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების სამსახურის წამყვანი სპეციალისტი

მიხეილ ქართველიშვილი – ისტორიის დოქტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ანა გოგილაშვილი – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტი

რეგლამენტი:

მოსხენება – 15 წუთი

დისკუსია – 5 წუთი

სამუშაო ენა – ქართული

შაბათი, 29 მაისი

10.30

კონფერენციის გახსნა

(ზუმის აიდი 941 9708 6517)

მისალმება

ნანა გაფრინდაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული
მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი

შაბათი, 29 მაისი

ისტორია, პირველი სხდომა

სხდომის თავმჯდომარე –

ისტორიის დოქტორი მიხეილ ქართველიშვილი

11.00 – 13.00

(ზუმის აიდი 941 9708 6517)

გიორგი სვანიძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი

ბრძოლა თბილისის დასაცავად

ხელმძღვანელი: ასოც. პროფესორი მიხეილ ბახტაძე

ვიკა ომანაძე

ქეთა კოდელაშვილი

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი*

**1921 წლის თბილისის ბრძოლების ისტორია: მითები
და რეალობა**

ხელმძღვანელი: დოქტორანტი მანუჩარ გუნცაძე

თინათინ ფეიქრიშვილი

*სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტის სამართლის
მაგისტრანტი*

**პეპელა უფრო დიდხანს ცხოვრობს, ვიდრე კონსტიტუცია
– პეპლის ეფექტი სამართალში**

ხელმძღვანელი: პროფესორი დიმიტრი გეგენავა

მანანა ალოიანი

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი*

1921 – საქართველოს ოკუპაცია 100 წლის

პერსპექტივიდან

ხელმძღვანელი: ასოც. პროფესორი დიმიტრი შველიძე

შაბათი, 29 მაისი

ისტორია, მეორე სხდომა

**სხდომის თავმჯდომარე –
დოქტორანტი ირაკლი ნოღია**

14.00 – 17.00

(ზუმის აიდი 941 9708 6517)

ელენე მიქანაძე

თამარი ბიბიჩაძე

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი*

**1921 წლის საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის
ოკუპაციის საკითხი საზღვარგარეთ**

ხელმძღვანელი: დოქტორანტი ირაკლი ნოღია

ხატია ხაბაშვილი

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი

**1921 წლის ოკუპაციის ასახვა საქართველოში მიმდინარე
პროცესებზე**

ხელმძღვანელი: პროფესორი თინათინ მშვიდლობაძე

ელენე ბერაია

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი*

**ეთნოგრაფიული კვლევები საქართველოში 1921 წლამდე
და მის შემდეგ**

ხელმძღვანელი: ასოც. პროფესორი როზეტა გუფეჯიანი

გიული ქისიშვილი

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი

სოფელ წითელუბნის მეტყველების ზოგი თავისებურება

ხელმძღვანელი: პროფესორი მარიამ კობერიძე

ირაკლი ლეონიძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ავტონომიური მმართველობის ასნლიანი გამოცდილება საქართველოში

ხელმძღვანელი: ასისტენტი ანა თოხაძე

შაბათი, 29 მაისი

ფილოლოგია, პირველი სხდომა

სხდომის თავმჯდომარე –

ფილოლოგიის დოქტორი ნინო პოპიაშვილი

11.00 – 13.00

(ზუმის აიდი 941 9708 6517)

ნინო ბიჩინაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

კონფლიქტის ზონის მკვიდრთა ტრაგიკული ცნობიერება თანამედროვე ქართული ლიტერატურაში (თამარი ფხაკაძე, „ბოსტანი კონფლიქტის ზონაში“, მანანა ჩიტიშვილის ლიტერატურული ციკლი)

ხელმძღვანელი: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, თამარ ბარბაქაძე

მარიამ თხინვალელი

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი*

**პროლეტარული მწერლობა საბჭოთა ეპოქის
საქართველოში**

ხელმძღვანელი: ასოც. პროფესორი ნანა გონჯილაშვილი

ვიკა ჯაჯანიძე

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი*

**1921 წლის ოკუპაცია ლიტერატურული პერსპექტივიდან,
ზაირა არსენიშვილის „ვა, სოფელო (კახური ქრონიკები)“**

ხელმძღვანელი: ფილოლოგიის დოქტორი, ნინო პოპიაშვილი

მარიამ ქვლივიძე

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი*

**პოლიტიკურ შეხედულებათა ცვლილება ქართველ
სიმბოლისტთა შემოქმედებაში**

(ტიციან ტაბიძე, პაოლო იაშვილი, გიორგი ლეონიძე)

ხელმძღვანელი: ფილოლოგიის დოქტორი, სოფიკო ძნელაძე

ნანა აფრიდონიძე

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი*

**შოთა ჩანტლაძის შემოქმედებითი ხედვის რამდენიმე
ასპექტი**

ხელმძღვანელი: ფილოლოგიის დოქტორი, ნინო პოპიაშვილი

ანი ღვინაძე

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი

იმერული დიალექტი ოტია იოსელიანის პერსონაჟთა მეტყველებაში („დედა“, „დედულეთი“, „ჩემი „ვეფხისტყაოსანი“, „ნესვი და საზამთრო“ ...)

ხელმძღვანელი: პროფესორი მარიამ კობერიძე

შაბათი, 29 მაისი

ფილოლოგია, პირველი სხდომა

სხდომის თავმჯდომარე –

ასისტენტ პროფესორი **ლევან ბებურიშვილი**

14.00 – 17.00

(ზუმის აიდი 941 9708 6517)

თამთა ცერცვაძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

მერაბ კოსტავა ქართველი ერის კულტურული მისიის შესახებ

ხელმძღვანელი: ასისტენტ პროფესორი **ლევან ბებურიშვილი**

სოფია ნიკოლაიშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ინტერტექსტუალობა მულტიგენერულ რეკლამაში, საქართველოს ბანკის რეკლამის ანალიზი

ხელმძღვანელი: პროფესორი **მანანა რუსეიშვილი**

მარიამ აკოფაშვილი

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი

გიორგი სოსიაშვილის პერსონაჟთა მეტყველება (მოთხრობა „ნატყვიარი“)

ხელმძღვანელი: პროფესორი მარიამ კობერიძე

სალომე ზაქარიაძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სიძულვილის ენა ჟურნალ „ნიანგის“ კარიკატურებში (1923 წ.)

ხელმძღვანელი: ასისტენტ პროფესორი ნათია ფიფია

ნინო შავლობაშვილი

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი

ენობრივი პროცესის გაგება-გააზრების საკითხი ფსიქოლინგვისტიკაში

ხელმძღვანელი: პროფესორი მარიამ კობერიძე

მარიამ სამხარაძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

„საშიში დაავადებები“ ჟურნალ ნიანგის ფურცლებზე (1980 წელი)

ხელმძღვანელი: ასისტენტ პროფესორი ნათია ფიფია

თეზისები

მარიამ აკოფაშვილი

გიორგი სოსიაშვილის პერსონაჟთა მეტყველება (მოთხრობა „ნატყვიარი“)

გიორგი სოსიაშვილის მოთხრობა – „ნატყვიარი“ აღწერს 1923 წელს ბოლშევიკური ხელისუფლების პერიოდში დატრიალებულ უბედურებას: მათ ეკლესიის გუმბათიდან ზარი ჩამოხსნეს, მაცხოვრის ფრესკა დაცხრილეს, მღვდელი გააკრიჭეს, ნათელმირონობა წაახდინეს. მათ აგრეთვე ადამიანის სულში ჩაკლეს ღვთის რწმენა, სარწმუნოება დააკნინეს და ხელი ააღებინეს მასზე მოსახლეობას. ფაქტობრივად ეკლესია გააუქმეს. გაუქმებული ეკლესია კი ქვეყნისთვის მოუშუშებული ტკივილია, შერცხვენაა ქართველი ერისა და გაპარტახება.

მწერალმა ჩვენ დაგვიხატა ბოლშევიკების მიერ ძალდატანებით გზააბნეული, სულგაყიდული სტიქაროსანი სერაპიონი, ასევე ყველა სხვა დანარჩენი პერსონაჟის ფსიქოლოგიური პორტრეტიც. საზოგადოდ გუმბათზე ასული კაცის დანახვა ხომ ყველას ძალუძს?! დიახ ეს ნამდვილად ასეა, თუმცაღა ნამდვილი მწერალი ის არის, ვინც იმას „ხედავს“ რომ სულგაყიდული სტიქაროსანი ცაზე ღმერთსა და ანგელოზებს ველარ ხედავს.

ავტორმა დაინახა: ადამიანების უმრავლესობა არა თუ იყო „თავის თავის უფალი“, არამედ ამ სიტყვის მნიშვნელობაც კი დავიწყებული ჰქონდათ და ეს ყოველივე მიმდინარეობდა სისხლის, ღალატის, გადაბირების, გვამების ფონზე. ბოლშევიკურმა წყობამ მოსპო სიყვარული ურთიერთისა, სიყვარული ღმერთისა, მათ დაწვეს უზენაესთან მისასვლელი გზა.

ამ ტრაგედიის გადმოსაცემად რა ენობრივ საშუალებებს იყენებს მწერალი? როგორ მეტყველებენ მისი პერსონაჟები? როგორია მწერლის სტილი? მოთხრობაში აღმოვაჩინთ უამრავ მაგალითს, რის საფუძველზეც შეგვეძლება ვიმსჯელოთ, ქართლური დიალექტისათვის დამახასიათებელ საინტერესო და მრავალფეროვან ფორმებზე.

ვფიქრობთ, რომ პერსონაჟი მეტყველებს შიდაქართლურ კილოკავზე. ავტორი არ ერიდება არც ერთი სიტყვის იმგვარად წარმოთქმას, რაც ქართლელ ხალხს გვჩვევია. პერსონაჟთა მეტყველებაში ხშირად გვხვდება: „რო“ (რომ-ის პარალელურად), „თითქო“ (←თითქოს), „მყაამ“, „გყყაამ“, „ჰყყავს“ (დაკარგულია ს, გრძელდება ხმოვანიც), „ხო“ (←ხომ), ჩამამიფქვა (←ჩამომიფქვა), რამოდენა (←რამდენი), შალომა (←შალომ. ხმოვანფუძიანი სახელები მოთხრობით ბრუნვაში შიდაქართლურისათვის დამახასიათებელი მოვლენაა).

ავტორი ხშირად იყენებს მავრცობ -ა ხმოვანს, რომელიც პარალელური ფორმების წარმოებას უწყობს ხელს. მაგალითად: სულ//სულა; ხომ//ხომა; როგორ//როგორა; მაინც//მაინცა; სადაც//სადაცა, შენ//შენა//შე; მაინც//მაინცა, ეს//ესა...

საინტერესოა სხვადასხვა კონტექსტში გამოყენებული ლექსიკური ერთეულები: ყურჭთვალა, მოუსავლეთი, მლიმარი, ამოშანთე, წავუგდე, მონაპოვარი, მლიმარი...

მწერალი ქართლურისათვის დამახასიათებელი დინჯი ტემპით ამეტყველებს თავის პერსონაჟებს და თავისებური სტილით ქმნის ფსიქოლოგიური მდგომარეობას იმ რეალობისას, სადაც უხდებოდათ მათ ცხოვრება: შიში, ძრწოლა, სიკვდილი... სიკვდილი, რომელიც ბოლშევიკებს სჭირდებოდათ ისე, როგორც ადამიანს ჰაერი. ხაზგასასმელია ეპილოგი, ზაქრო ფიქრობდა: „სტალინის სურათის სანახავად მოვედი და პაპაჩემის დახვრეტის ოქმი კი შემრჩა ხელშიო“.

მანანა ალოიანი

**1921 – საქართველოს ოკუპაცია
100 წლის პერსპექტივიდან**

2021 წლის 25 თებერვალს გასაბჭოების დღიდან 100 წელი გავიდა. 100 წლის წინ, 1921 წლის 25 თებერვალს საბჭოთა წითელი არმია თბილისში შემოვიდა, რასაც მოყვა საქართველოს ანექსია – საქართველო საბჭოთა სახელმწიფო გახდა.

მოცემულ ნაშრომში ასახული ისტორიული მოვლენა- საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის (1918-1921) ძალისმიერი დამხობის შემდეგ ქვეყანაში საბჭოთა კავშირის დომინაციის დამყარება, შეიძლება იმ მიზნით, რომ გაანალიზებულიყო თუ როგორ შეძლო ქართულმა საზოგადოებამ საბჭოთა კავშირის დომინაციის დამყარების შემდეგ ცვლილებებთან ადაპტირება.

ისტორიოგრაფიულ კვლევებში დღეს საკმაოდ აქტუალურია კოლექტიური მეხსიერების ტერმინი. ნაშრომის ფარგლებში ვისაუბრებ კოლექტიური მეხსიერების შესახებ და ასევე იმდროინდელი საბჭოური პრესის ანალიზით დავახასიათებ საქართველოში საბჭოთა კავშირის რეჟიმის თავისებურებებს .

„1921 წელი საქართველოსთვის არის საბჭოთა ეპოქის დასაწყისი. ეპოქისა, რომელსაც სჭირდება ახლებური გააზრება თანამედროვე გადასახედიდან და თანამედროვე ინტერდისციპლინური ანალიზი. აღნიშნული განსაკუთრებულ დატვირთვას იძენს ამ ტრაგიკული მოვლენიდან 100 წლის შემდეგ როგორც ეპოქის, ისე მისი ცალკეული ასპექტების შეფასების პერსპექტივისათვის.“ამასთან მიმართებით საყურადღებოა დღეს მოქალაქეთა 3 თაობა: მამების, შვილებისა და შვილიშვილების თაობის მიერ საბჭოთა კავშირთან მიმართებით თავიანთი განწყობების, რწმენებისა და ღირებულებების განსაზღვრა.

ამდენად, ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, შეგვიძლია გამოვიტანოთ დასკვნა, რომ საბჭოთა კავშირის დომინაციის განადგურების შემდეგ, ბოლომდე არ განადგურებულა იგი პოსტკომუნისტური საზოგადოების რიგი წევრების მეხსიერებაში.

ამ მოხსენების მიზანია, ისტორიული ანალიზის საფუძველზე განსაზღვროს ის მნიშვნელობა, რომელსაც ატარებს საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის (1918-1921) ძალისმიერი დამხობის შემდეგ ქვეყანაში საბჭოთა კავშირის დომინაციის დამყარება. ასევე, ჩვენი მიზანია, ვაჩვენოთ ის შედეგები და მიღწევები, რომელიც მოჰყვა საბჭოთა რეჟიმის დასასრულს საქართველოსთვის.

ნანა აფრიდონიძე

შოთა ჩანტლაძის შემოქმედებითი ხედვის რამდენიმე ასპექტი

შოთა ჩანტლაძის შემოქმედება, რომელიც საბჭოთა ეპოქაში იქმნებოდა, ხასიათდება არატიპური საბჭოთა და პროლერატული ნარატივით.

შემოქმედებითი მოღვაწეობის პირველ ეტაპზე შოთა ჩანტლაძეც ვერ ასცდა სტალინურ თემას, თუმცა მომდევნო პერიოდში ეს პროცესი უმაღლეს გარდასტავის მწერლის ჰორიზონტიდან. გარდამტეხი მნიშვნელობა აქვს 1956 წლის 9 მარტის მოვლენებს, სადაც მკაცრად გაისმის მამხილებელი ხმა პოეტისა სისტემის წინააღმდეგ, ამ მხრივ აღსანიშნავია ლექსი „ტრამვაის რეკვიემი,“ რომელიც ანტისაბჭოთა მეტაფორად შეიძლება აღვიქვათ, აქ არაერთი სახესიმბოლო ჩნდება, საინტერესოა ასევე მოთხრობა „პროზორ,“ რომელშიც ბოლშევიზმის ფარული კრიტიკა იკვეთება, მოთხრობაში ნათლად წარმოჩნდება ღირებულებითი განსხვავება ამ ორ ქვეყანას, რუსეთსა და საქართველოს შორის.

შოთა ჩანტლაძის პოეზია, გარდა ანტისაბჭოთა ნარატივისა, ყურადღებას იქცევს მოდერნისტული ნაკადის მიხედვით. მიუხედავად იმისა, რომ მწერალი მე-20 საუკუნის მეორე ნახევარში მოღვაწეობდა.

მოხსენებაში რამდენიმე ლექსისა თუ პოემის საფუძველზე განხილული იქნება შოთა ჩანტლაძის შემოქმედებითი მემკიდრეობის ანტისაბჭოთა და მოდერნისტული ნარატივი.

ელენე ბერაია

ეთნოგრაფიული კვლევები საქართველოში 1921 წლამდე და მის შემდეგ

ქართველთა ისტორიული წარსული და კულტურა ყოველთვის მნიშვნელოვანი არგუმენტი იყო ქართველთა კონსოლიდაციის საქმეში. XIX საუკუნის ქართული ეროვნული მოძრაობისთვის, რომელსაც სათავეში ილია ჭავჭავაძე ედგა სწორედ ტრადიციული ქართული კულტურის ელემენტები წარმოჩნდებოდნენ ქართველთა საერთო წარსულის მაგალითებად, რომელთა საფუძველზეც უნდა მომხდარიყო ეროვნული განახლება-აღორძინება. შესაბამისად, ქართული ტრადიციული ეთნოგრაფიული ყოფისადმი სამეცნიერო ინტერესის გაღრმავება სწორედ ამ დროიდან იწყება. XIX საუკუნის ბოლოსა და XX საუკუნის დასაწყისში მოღვაწეობდნენ ისეთი გამორჩეული მკვლევრები, როგორც იყვნენ ნიკო ხიზანაშვილი-ურბნელი (1851-1906), თედო სახოკია (1868-1956), გიორგი ჩიტაია (1890-1986), სერგი მაკალათია (1893-1974) და სხვ. მათ სახელთანაა დაკავშირებული ეთნოლოგიის განვითარების ისტორია საქართველოში. ამასთან, მათ ნაწილს ცხოვრება და მოღვაწეობა მოუხდა, როგორც საქართველოს დამოუკიდებელი რესპუბლიკის ასევე დამოუკიდებლობის დაკარგვისა და

გასაბჭოების შემდგომ პერიოდებში. ბუნებრივია, რომ პოლიტიკური წყობის ცვლილება გავლენას ახდენდა საზოგადოების და სამეცნიერო წრეების მოთხოვნილებებსა და შესაძლებლობებზე. დამოუკიდებელი საქართველოს წინაშე მდგარი ამოცანები ეროვნული კონსოლიდაციის განმტკიცება და ეროვნულ ნიადაგზე სახელწფოებრიობის მშენებლობა იყო. 1921 წლის ოკუპაციის შემდგომ დამყარებული ხელისუფლების ამოცანა – ახალი წყობისა და ადამიანის ფორმირება, ვერ დაეფუძნებოდა მანამდე არსებულ ღირებულებებს. ისეთი სამეცნიერო დარგი, კი რომლის კვლევის საგანს ეთნიკური კულტურა და მისი მახასათებლები წარმოადგენენ უპირველესად მოექცა იდეოლოგიური წნეხის ქვეშ. მოხსენებაში განვიხილავთ ეთნოლოგიური კვლევების თემატიკური და მეთოდოლოგიური ცვლილებების დინამიკას დამოუკიდებელ და საბჭოთა ოკუპაციის შემდგომ საქართველოში და მის შედეგებს.

ელენე მიქანაძე

თამარი ბიბიჩაძე

1921 წლის საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ოკუპაციის საკითხი საზღვარგარეთ

მოხსენების მიზანია, შევისწავლოთ, როგორ გამოეხმაურა საერთაშორისო საზოგადოება საბჭოთა რუსეთის მიერ 1921 წლის თებერვალ-მარტში საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ოკუპაციას. საკითხს, განვიხილავთ ერთა ლიგისა და გენუის კონფერენციის მაგალითზე. ნაშრომში გამოკვეთილია, თუ რა წინააღმდეგობები არსებობდა საქართველოსთვის საერთაშორისო აღიარების მხრივ, როგორი იყო დიდი სახელმწიფოების დამოკიდებულება მისი სუვერენიტეტისადმი და როგორ ცდილობდა საბჭოთა რუსეთი საქართველოს ოკუპაციის წარმოჩენას, თითქოს შიდა

გადატრიალება ყოფილიყო.რუსეთის მხრიდან აგრესიამ მსოფლიოში არაერთგვაროვანი შეფასება გამოიწვია.საფრანგეთმა რუსეთი გააკრიტიკა,საქართველოს ოკუპაცია დაიგმო ერთა ლიგის რეზოლუციით,თუმცა დანარჩენი სახელმწიფოები მშვიდად შეხვდნენ ამ მოვლენას, რადგან 1920წელს აზერბაიჯანის და სომხეთის გასაბჭოების შემდეგ ყველა დარწმუნებული იყო,რომ შემდეგი საქართველო იქნებოდა.საყურადღებოა პირველი მსოფლიო ომის შემდგომ,როგორი მდგომარეობა იყო ევროპაში და რა საქმიანობას ეწეოდნენ ემიგრაციაში მყოფი ქართველები.მოხსენებაში საუბარი იქნება საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის წევრების და საფრანგეთში საქართველოს ელჩის მცდელობებზე,მსოფლიოსთვის ეცნობებიანთ რუსეთის აგრესიის შესახებ და ამით დაეცვათ ქვეყნის ინტერესები საერთაშორისო არენაზე.ასევე გამოვკვეთავთ როგორ შეძლო რუსეთმა საერთაშორისო პოლიტიკაში საკუთარი ინტერესების გატარება და რა ურთიერთობები ჰქონდა მას სხვა წამყვან სახელმწიფოებთან.

როგორც ვიცით,ერთა ლიგა იყო მსოფლიოში პირველი საერთაშორისო ორგანიზაცია,რომლის მიზანი გახლდათ წევრი ქვეყნების დაცვა აგრესორებისგან.სწორედ ის მოიაზრებოდა დასაყრდენ ნერტილად საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკისთვის გამხდარიყო მისი წევრი სახელმწიფო,თუმცა უშედეგოდ.საინტერესოა საქართველოს ოკუპაციის შემდგომ ერთა ლიგის პოზიციის განხილვა და წამყვანი სახელმწიფოების წარმომადგენელთა დამოკიდებულება საქართველოში შექმნილი ვითარების შესახებ.ასევე არანაკლებ მნიშვნელოვანია გენუის კონფერენციის საკითხი,სადაც კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას მემორანდუმმა უდიდესი გავლენა იქონია საერთაშორისო საზოგადოების ინფორმირების მხრივ ბოლშევიკების მიერ საქართველოს ოკუპაციისა და ამ ოკუპაციის შედეგების სიმძიმის თაობაზე.

საბოლოოდ,საერთაშორისო საზოგადოებამ რუსეთის ქმედებები შეაფასა,როგორც ოკუპაცია და დაგმო მისი აგრესია,თუმცა

საქართველოს ინტერესები მაინც უგულვებელყოფილი იქნა და ქმედითი ნაბიჯები არ გადადგმულა, რამეთუ სხვადასხვა ქვეყნის მთავრობებს სახელმწიფო ინტერესები სხვა მოქმედებებისკენ უბიძგებდა, მათ არ აწყობდათ საბჭოთა რუსეთთან ომის წამოწყება, მიუხედავად იმისა, რომ საზოგადოება მორალურად მხარს უჭერდა საქართველოს და აკრიტიკებდა აგრესორს. უფრო ვრცლად ამ საკითხების შესახებ წარმოდგენილი იქნება მოხსენებაში.

ნინო ბიჩინაშვილი

კონფლიქტის ზონის მკვიდრთა ტრავიკული ცნობიერება თანამედროვე ქართული ლიტერატურაში (თამარი ფხაკაძე, „ბოსტანი კონფლიქტის ზონაში“, მანანა ჩიტიშვილის ლიტერატურული ციკლი)

2008 წლის აგვისტოს ომის ტრაგედია არის მთავარი თემა თამარი ფხაკაძის მოთხრობისა „ბოსტანი კონფლიქტის ზონაში“. ავტორმა შეძლო ორიგინალური კუთხით დაენახვებინა მკითხველისთვის სამაჩაბლოს მკვიდრთა ფსიქოტიპი: საკუთარი მიწის სიყვარული თრგუნავს შიშის გრძნობას და ჩვეულებრივი, რიგითი ადამიანი გმირად, მამულის მცველად გადაიქცევა.

სამაჩაბლოს მკვიდრი, ახალგორის რაიონში დაბადებულ-გაზრდილი, ცნობილი პოეტი, მანანა ჩიტიშვილი ქსანის ხეობას ლექსების ციკლს უძღვნის: „...მაგას რა დამაჯერებდა, რომ ომსაც ვნახავდი და ეს ომი ჩემს სოფელშიც კი მოვიდოდა?“ - იხსენებს პოეტი, რომლის ლექსი „როცა“ შთამბეჭდავად გვიხატავს დროის მანძილიდან დანახული სიცრუის მძლავრობას საქართველოში: მთელი საუკუნის განმავლობაში „მოყვარე-მტრის“ მავნებლურ-

მა პოლიტიკამ მავთული-ხლართებში მოაქცია ჩვენი უძველესი სოფლები: თამარაშენი, ქურთა, ერცივი, საკორინთლო, ერცავი და ა.შ. მ. ჩიტიშვილის სიზმარი-ცხადია, ლირიკულ შედეგებად ქცეული, წუთითაც არ შორდება მშობლიურ სანახებს.

სალომე ზაქარიაძე

სიძულვილის ენა ჟურნალ „ნიანგის“ კარიკატურებში (1923 წ.)

კარიკატურა, რომელიც შარყის ნაირსახეობაა, ვიზუალური წყაროებიდან შედარებით ახალია. მისი, როგორც ისტორიული წყაროს, შესწავლის ისტორია შედარებით მოკლე ხანს ითვლის. ტ. მ. კემნიცი, რომელსაც ეკუთვნის მნიშვნელოვანი მეთოდოლოგიური ნაშრომი, შარყს ყოფს ორ ტიპად: პირველი იყო მოსაზრების გამომხატველი, რომლის ფუნქციად ვითარების შეჯამება დაასახელა, ხოლო მეორე ტიპის ე.წ. „სახუმარო“ შარყი ემსახურებოდა ვითარების გამასხარავებას და იუმორის კომუნიკაციას.

საბჭოთა პერიოდში სატირულ-იუმორისტული ჟურნალი „ნიანგი“ საკმაოდ ცნობილი იყო. წარმოადგენდა 1922 წელს მოსკოვში დაარსებული ჟურნალ „კროკოდლის“ ერთ-ერთ რეგიონალურ გამოცემას. „ნიანგი“ პირველად დაიბეჭდა 1923 წლის 3 ივნისს.

ნაშრომში საუბარი გვექნება ჟურნალ „ნიანგის“ 1923 წლის გამოცემის კარიკატურებზე, კერძოდ, მათში ასახულ სიძულვილის ენაზე.

სიძულვილის ენა ხელს უწყობს მკვეთრად უარყოფითი დამოკიდებულების დამკვიდრებას განსხვავებული ჯგუფების მიმართ; ამართლებს ან რეკლამას უწევს სიძულვილს, დისკრიმინაციას, მტრულ დამოკიდებულებას მათ მიმართ.

ჟურნალ „ნიანგის“ კარიკატურებში უცხო არ არის სიძულვილის ენის გამოყენება. გაშარჟებულ პირთა დიდ ნაწილს შეადგენს სამღვდლოება, მწერლები, ბურჟუა... მოკლედ რომ ვთქვათ, ისინი, რომლებსაც მტრად აღიქვამდა საბჭოთა ხელისუფლება. შეგვიძლია ვთქვათ, რომ კარიკატურებში ასახული სიძულვილის ენა ემსახურებოდა საერთო აზროვნების, დამოკიდებულების ჩამოყალიბებას.

ირაკლი ლეონიძე

ავტონომიური მმართველობის ასწლიანი გამოცდილება საქართველოში

2021 წელს გასული საუკუნის დროების აღქმისა და შეფასების ეტალონს საქართველოს პირველი კონსტიტუციის ტექსტი წარმოადგენს. მართალია, დღესდღეობით მას არ გააჩნია კანონის მოქმედი ძალა, თუმცა ქართული სახელმწიფოებრიობის ისტორიაში პირველი კონსტიტუცია საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მნიშვნელოვანი სამართლებრივი დოკუმენტია როგორც ისტორიული ანარეკლი გასული საუკუნის კანონმემოქმედებისა.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის კონსტიტუცია 1921 წლის 21 თებერვალს მიიღეს. პირველი კონსტიტუციური მართლწესრიგისა და სულისკვეთების გადაფარვას ესწრაფვოდა საბჭოთა ხელისუფლება თავისი იდეალური კონსტიტუციებით, მაგრამ რესპუბლიკის მოქალაქეთა ცნობიერებიდან შეუძლებელი აღმოჩნდა მისი აღმოფხვრა მიუხედავად იმისა, რომ 1921 წელს საბჭოთა ხელისუფლებამ წითელი არმიის ძალმოსილებითა და რევკომის საშუალებით შთანთქა დამოუკიდებელი რესპუბლიკის ტერიტორია და სუვერენიტეტი. საქართველოს გასაბჭოება 100 წლის პერსპექტივიდან შესაძლოა ყველაზე ობიექტური მსაზ-

ღვრელით – საქართველოს პირველი კონსტიტუციის მაგალითზე შეფასდეს. ავტონომიურ მმართველობასთან დაკავშირებული კონსტიტუციური ტექსტის განხილვისას ნათლად ჩანს თუ რა შეიცვალა ამ 100 წლის განმავლობაში. აღქმა საკმაოდ თავისუფალია, ცხადია დღევანდელი პრობლემებიც, მათ შორის ტერიტორიული, რომლის გადანყვეტასაც ცდილობდა რესპუბლიკის მთავრობა.

ნაშრომის მიზანია რესპუბლიკის ავტონომიური მმართველობის საკითხის შეფასება. საკითხის, რომლის მიმართ არსებულ პრობლემათა ჟამთასვლამ პირველ კონსტიტუციას ისტორიული და ეროვნული დოკუმენტის ხასიათი შესძინა. ასევე კონსტიტუციური ტექსტის შესწავლისას სულ უფრო ცხადი ხდება კონკრეტულად რას ებრძოდა საბჭოთა ხელისუფლების იდეოლოგია: დამოუკიდებლობის, ეროვნულობისა და ადამიანის უფლებების უგულვებელყოფით. დადგენა იმისა თუ რა მნიშვნელობისა და მიზნის მქონე აღმოჩნდებოდა პირველი კონსტიტუცია დამოუკიდებელ რესპუბლიკაში პრაქტიკულად რომ ემოქმედა.

მნიშვნელოვანია იურიდიული განსაზღვრებები, რომელთა დახმარებით საკითხის დარეგულირებას ცდილობდნენ რესპუბლიკის მოქალაქეები და მთავრობა 100 წლის წინ. ნაშრომში განხილულია საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პირველი კონსტიტუციის დანაწესები, რომელთა გააზრებისას იგრძნობა საქართველოს გასაბჭოების შედეგები. კვლევის მიზნიდან გამომდინარე ავტონომიური მმართველობის მქონე ტერიტორიულ ერთეულთა სახელმწიფო მოწყობის ცვლილება. დასახელებული საკითხის განხილვისას ცალსახაა თუ რაოდენ მნიშვნელოვანი იყო რესპუბლიკის უზენაესი კანონის მოქმედების ძალა და სახელმწიფოებრიობა, რაც გაანადგურა საქართველოს გასაბჭოებამ.

მარიამ თხინვალი

**პროლეტარული მწერლობა საბჭოთა ეპოქის
საქართველოში**

საქართველოში 1921 წლიდან იწყება ისტორიის ახალი ფურცელი – ცხოვრება საბჭოთა რეჟიმის ბატონობის ქვეშ. ყოველივე ამან გავლენა მოახდინა არა მხოლოდ ქვეყნის პოლიტიკურ-ეკონომიკურ მდგომარეობაზე, არამედ – კულტურასა და ხელოვნებაზე. საბჭოთა რეჟიმის მიზანს წარმოადგენდა მწერალთა გაპროლეტარება და, პირიქით, პროლეტართა „გამწერლება“. დემაგოგიური, ზედაპირული და ყოველგვარი ღირებულებებისაგან (იდეალების თუ განსახონებისაგან) დაკლილი ლიტერატურა იყო საზოგადოებაზე გავლენის მოხდენისა და საბჭოური იდეოლოგიის გავრცელების ერთ-ერთი უმთავრესი საშუალება.

წინამდებარე ნაშრომის მიზანია შევისწავლოთ და განვიხილოთ პროლეტარული ნაკადი საბჭოთა ეპოქის ქართულ მწერლობაში; განვსაზღვროთ მიზეზები, რის გამოც მწერლები კალმით ემსახურებოდნენ რეჟიმს ან უარს ამბობდნენ ადრეული პერიოდის საკუთარ შემოქმედებაზე, ასევე – რა განაპირობებდა მათს ორმაგ და მერყევ პოზიციას. საბჭოთა ეპოქის ქართული მწერლობის კვლევისას საინტერესოა ისიც, როგორ ხდებოდა სოციალისტური რეალიზმის დამკვიდრება და მწერლობის ეტაპობრივი „მოთვინიერება“, რისთვისაც საბჭოთა საქართველოს მმართველები უკიდურეს ზომებსაც არ ერიდებოდნენ.

პროლეტარული მწერლობის განხილვისას, როგორც ირკვევა, თავს იჩენს კიდევ ერთი ასპექტი, კერძოდ, იყო თუ არა ეს შემოქმედთა მიერ საბჭოთა ეპოქის ნამდვილი ქება-მკობა და ძველი ღირებულებების დათმობა-გადაფასება თუ მხოლოდ ეპოქის მოთხოვნების დაკმაყოფილება.

ნაშრომში განვიხილავთ გ.ტაბიძის, ტ.ტაბიძის, გ.ლეონიძის, კ.გამსახურდიასა და საბჭოთა ეპოქის სხვა ავტორთა შემოქმედებას, გამოვყოფთ როგორც პროლეტარულ ტენდენციებს, ასევე – ეპოქასთან დაპირისპირებულ მიდგომებს, განვსაზღვრავთ მათს როლს საბჭოთა ეპოქის მწერლობის შექმნაში.

სოფია ნიკოლაიშვილი

ინტერტექსტუალობა მულტიგენერულ რეკლამაში, საქართველოს ბანკის რეკლამის ანალიზი

ნაშრომის მიზანია, მნიშვნელობის თეორიის ფონზე, წარმოაჩინოს საქართველოს ბანკის რეკლამაში გამოყენებული ინტერტექსტუალურად კოდირებული ნიშნები. ამას გარდა, კვლევის შედეგები კლასიფიცირებულია ჰიტჩენის და იურას ინტერტექსტის ხუთი სახეობის მიხედვით. მრავალჯანრულ, ამ შემთხვევაში საქართველოს ბანკის რეკლამაში, ინტერტექსტუალობის მნიშვნელობა და იმპლიკაციები წარმოდგენილია ინტერტექსტუალური დისკურსის კოგნიტიური შესწავლისა და იდეოლოგიის თეორიის საფუძველზე. ნაშრომში მოკლედაა განხილული კვლევისთვისათვის რელევანტური თეორიული ბაზისი, რასაც მოსდევს ვრცელი ანალიზი იმ ინტერტექსტუალური ნიშნებისა რომლებიც გამოყენებულია საქართველოს ბანკის რეკლამაში, პროექტის ფარგლებში „არ გაჩერდე“.

საქართველოს ბანკის რეკლამაში წარმოდგენილი ინტერტექსტუალობა არა მარტო ენათმეცნიერული და ლინგვისტური, არამედ სოციოლოგიური და ეთნო-კულტურულ თვალსაზრისითაც არის საინტერესო. რეკლამაში არა ერთი ინტერტექსტუალური ნიშანი პირდაპირ უკავშირდება 1921 წელს რუსეთის მიერ საქართველოს ოკუპაციის წინა და მომდევნო ეტაპებზე განვი-

თარებულ სოცო-კულტურულ მოვლენებს. ზოგადი იდეოლოგიური საფუძველი რეკლამისა და მიზეზი იმისა, თუ რატომ აქვს რეკლამას ის ფორმა და სახე რომელიც აქვს, ძირითადად შტაგონებულია ანტი რუსული ოკუპაციური პროპაგანდით, მოძრაობებითა და აჯანყებებით რომლებიც საქართველოში, ისტორიის მანძილზე სხვადასხვა დროს ხდებოდა იმ დროიდან მოყოლებული, როდესაც რუსეთმა პირველად მოახდინა ქვეყნის ანექსია. რეკლამა შეფარულად წარმოაჩენს ქართველთა ყოფა-ცხოვრებას რუსული ოკუპაციის პირობებში, მათ ბრძოლასა ამ მოვლენის წინააღმდეგ და იმას თუ როგორი ზეგავლენა მოახდინა ოკუპაციამ ქართულ ფართო საზოგადოებასა და იდეოლოგიაზე.

ყველაფერი ამის გამოვლენა მოხდა სწორედ ინტერტექსტუალობისა და ინტერტექსტუალური ანალიზის მეთოდით, რომლის გარეშეც თანამედროვე რეკლამა არ არსებობს. ამ ყველაფრის გათვალისწინებით, საქართველოს ბანკის რეკლამაში გამოყენებულ ინტერტექსტუალობას არა მარტო კომერციული არამედ საგანმანათლებლო ღირებულება აქვს.

ვიკა ომანაძე

ქეთა კოდელაშვილი

1921 წლის თბილისის ბრძოლების ისტორია: მითები და რეალობა

1921 წელს 11 თებერვალს საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის დამხობისა და ბოლშევიკური წესრიგის დამყარების მიზნით საბჭოთა წითელი არმია საქართველოს ტერიტორიაზე შემოიჭრა. დღეს უკვე არავინ დავობს, რომ კონფლიქტის რეალურ მიზეზს საბჭოთა რუსეთის ექსპანსიური პოლიტიკა წარმოადგენდა. საბჭოთა ოკუპაცია ჩვენი ქვეყნის

უახლესი ისტორიის ერთ-ერთი ტრავმული და დასამახსოვრებელი ეპიზოდია, რომელმაც განსაკუთრებული ადგილი დაიკავა საქართველოს ისტორიაში.

დღეს, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ოკუპაციიდან 100 წლის შემდგომ, ძალიან მნიშვნელოვანია მომხდარის სწორი გააზრება, ისტორიის რაციონალური და მწყობრი გადააზრება. ფაქტების უტყუარი ცოდნა აკადემიურ და საჯარო სივრცეში გამოიწვევს ამ მოვლენასთან დაკავშირებით ცნობიერების ამაღლებას, რომელიც პირველ რიგში ანმეოსათვის იქნება ფუნდამენტური მნიშვნელობის.

აქვე უნდა ვთქვათ, რომ საბჭოთა კავშირმა და დამოუკიდებლობის შემდგომმა საქართველომ 1921 წლის ოკუპაციის შესახებ განსხვავებული მოსაზრებები შექმნა. ეს პროცესი ამ მოვლენის მნიშვნელობას კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს, თუმცა საქართველოს გასაბჭოების შექმნილმა მრავალმა ვარაუდმა გამოიწვია 1921 წლის თბილისის ბრძოლების ისტორიის გაყოფა: მითებად და რეალობად. ჩვენი სამომავლო მოხსენება კი ემსახურება ამ მოსაზრებების განხილვასა და მათი უტყუარობის, ან მცდარობის დადგენას.

ჩვენი საკონფერენციო თემის მიზანია ახალი გამოკვლევების საფუძველზე შევაჯამოთ დამუშავებული წყაროები და ობიექტური მსჯელობა წარმოვადგინოთ 1921 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის თბილისის ბრძოლების ეპიზოდზე.

მარიამ სამხარაძე

**„საშიში დაავადებები“ ჟურნალ ნიანგის ფურცლებზე
(1980 წელი)**

საქართველოში კომუნისტური ტირანიის დამყარებამ რიგი ცვლილებები და გარდაქმნები გამოიწვია. საბჭოთა რეჟიმის თავისებურებები აისახა როგორც ქვეყნის პოლიტიკურ მდგომარეობაზე, ისე სოციალურ ფაქტორებზე, კულტურაზე, მხატვრობაზე, ლიტერატურაზე, საქმიანობასა და ყოველდღიურ ცხოვრებაზე. მაშინ, როცა საქართველოში ეს მძიმე რეალობა არსებობდა, ორ კვირაში ერთხელ გამოდიოდა ცნობილი ქართული სატირული იუმორისტული ჟურნალი „ნიანგი“. „ნიანგი“ 1923 წლის იანვრის თვეში დაიბადა საბჭოთა რუსეთის ჟურნალის „Крокодил“ გამოსვლიდან მალევე (ერთ წელიწადში).

ჟურნალი „ნიანგი“ ნამდვილად იყო სოციალური ხასიათისა. მასში განხილული იყო ის, თუ რა გავლენა მოახდინა საბჭოთა ეპოქამ საქართველოსა და მის მოქალაქეებზე. ასევე, საქართველოს ხვადასხვა რეგიონის პრობლემები(საყოფაცხოვრებო საკითხები) ხშირად იბეჭდებოდა მის ფურცლებზე. ეს იყო ერთგვარი თხოვნა დახმარებისათვის, რასაც, ვფიქრობ, სიტყვით ვერ აღწევდა მოსახლეობა და ამიტომაც გზავნიდნენ მას დასაბეჭდად, იქნებ ასე მაინც დახმარებოდათ ვინმე. ჟურნალი „ნიანგის“ მიზანი იყო ემხილა ის მანკიერი თვისებები, რომლებიც თავს იჩენდა ხალხში. მასში იბეჭდებოდა სატირული და იუმორისტული ნაწარმოებები, ნახატები თუ კარიკატურები.

კონფერენციისთვის შევარჩიე ჟურნალ „ნიანგის“ ერთი, კერძოდ, 1980 წლის ნომრების ის სტატიები, რომლებშიც კარგად იჩენს თავს მანკიერი თვისებები, მედროვეობა, რაც საბჭოთა რეჟიმმა თან მოიტანა და გაავრცელა მოსახლეობაში. უმეტესწილად ყურადღებას გავამახვილებ იმ „საშიშ დაავადებებზე“, რომლე-

ბიც გამოვლინდა და გამოაშკარავდა ქართულ რეალობაში რეჟიმის დამყარების შედეგად. ერთ-ერთი ნომერი ეძღვნება ლენინის დაბადების 110 წლისთავს, რომელმაც განსაკუთრებული ყურადღება მიიპყრო და ვეცდები ლოგიკურად დავაკავშირო ის ჩემს მთავარ თემასთან.

გიორგი სვანიძე

ბრძოლა თბილისის დასაცავად

თბილისის დასაცავად ბრძოლა, რომელიც მიმდინარეობდა 1921 წლის 17-24 თებერვალს რუსეთ-საქართველოს ომის დროს მარცხით დასრულდა. რამაც განსაზღვრა საქართველოს შემდეგი ბედი. ჩვენი მიზანია წარმოვადგინოთ თუ რა მიზეზებმა განაპირობა ქართული არმიის დამარცხება.

1921 წლის ომის დროს ბრძოლა, თბილისი დაცვისთვის დაიწყო 18 თებერვალს საღამოს. ქალაქს იცავდა დაახლოებით 12-15 ათასი მეომარი: არმია, გვარდია, სამხედრო სკოლა, მოხალისეები.

მთავრასადრალმა გენერალმა კვინიტაძემ შექმნა თავდაცვის სამი მიმართულება. მარცხენა – გენერალი ანდრონიკაშვილი, ცენტრალური – გენერალი მაზნიაშვილი, მარჯვენა – გენერალი ჯიჯიხია.

19 თებერვალს მოწინააღმდეგე დავამარცხეთ სორანლულში, მაგრამ მან მარცხენა ფრთაზე დაიკავა კოჯორი. ტაბახმელაში ხელჩართულ ბრძოლაში სამხედრო სკოლამ შეაცერა მოწინააღმდეგე.

20 თებერვალს გავათავისუფლეთ კოჯორი. 21-23 თებერვალს მიმდინარეობდა ბრძოლები მაცხენა ფრთაზე, ცენტრში და მარჯვენა ფრთაზე, სადაც კონტრშეტევა განვახორციელეთ და დავიბრუნეთ სადგური ვაზიანი.

24 თებერვალს მონინაალმდეგემ გენერალურიშეტევა დაინყო ყველა მიმართულებით. ასევე სცადა ჩვენი მარჯვენა ფლაგნის შემოვლა და ავჭალის დაკავება. მონინაალმდეგე ავჭალიდან განვდევენეთ, ფრონტზე პოზიციები შევინარჩუნეთ.

მიუხედავად ამისა 24 თებერვალს სალამოს მთავარსარდალმა თბილისის დატოვების გადანტვეტილება მიიღო.

საბოლოოდ, უნდა აღვნიშნოთ, რომ ბრძოლა თბილისის დასაცავად 1921 წლის რუსეთ-საქართველოს ომში გარდამტეხი პერიოდი იყო, რომელმაც ომის შემდგომი განვითარება განაპირობა.

გიული ქისიშვილი

სოფელ წითელუბნის მეტყველების ზოგი თავისებურება

წითელუბანი მდებარეობს აღმოსავლეთ საქართველოში, შიდა ქართლის გორის მუნიციპალიტეტში და შედის შავშვების თემში, გორიდან 15 კილომეტრში. წითელუბნის მეტყველება მიეკუთვნება შიდა ქართლურ კილოკავს. დღეს წითელუბანი ერთ-ერთი საზღვრისპირა სოფელია. აქ აღარავის უკვირს, თუ ერთ დღესაც რომელიმე თანასოფელს საზღვრის გადაკვეთის შემთხვევაში რუსი სამხედროები დააკავებენ.

სოფლის სახელწოდებასთან დაკავშირებით რამდენიმე მოსაზრება არსებობს: სოფლის ასაკიანი თაობის ნაწილი ფიქრობს, რომ ამ ადგილას უწინ სასაკლაო იყო და ყველაფერი წითლად იყო შეღებილი და ამის გამო ეწოდა წითელი უბანი, ზოგი კი ფიქრობს რომ ამ ადგილას ყაყაჩოების ზღვა იყო, ამის გამო მოსწონებიათ და დასახლებულანო. ზოგის მოსაზრებით კი ამ ადგილას წითელი არმიელები იყვნენ დაბანაკებულებიო (რამდენად სიმართლეს შეესაბამება არც თვითონ იციან, მაგრამ წინაპართაგან მოუხმენიათ). ებრაელები ამ ადგილს **წინუბანს** ეძახდნენ.

სოფლის თავზე ჩომოდის მდ. **ტორტლა (თორთლა)**. სოფლის ტერიტორია დაყოფილია ნაწილებად: **ბერლელა, ჭანდრები, გაღმა, მაცივრები, პალმეტა, არენდები, ბიტონები**.

ამ სოფელში 120 ეთნიკურად ოსი ოჯახი, 100 აჭარელი ეკომიგრანტი, 17 ოჯახი მესხი (მათ პირადობაში თურქი ან აზერბაიჯანელი უწერიათ, თავს ქართველებად თვლიან) და 12 დიდი ლიახვის ხეობიდან დევნილი ოჯახი ცხოვრობს. ოსი მოსახლეობის უმეტესობას შემდეგი გვარები შეადგენს: **ქისიევი, გონოევი, დრიაევი, დუდაევი, ბილოთაშვილი, კაძილოვი, სიუკაევი, კუსრაევი, ელიძაროვი. ასევე არიან თვაურები და ბეღელურები, რომლებიც თავს ოსებად თვლიან**. დიდი ლიახვის ხეობიდან, კერძოდ, ხეითიდან სულ ორი გვარის წარმომადგენლები არიან: **ხიდაშლები და მზარეულიშვილები**.

28 წლის წინ ხულოს რაიონის სოფელ ჩაოდან, ხიხაძირიდან და შუახევიდან სტიქიური უბედურების საფრთხის გამო გადმოსახლდნენ ეკო მიგრანტები: **ცეცხლაძეები, შავაძეები და მახარაძეები**. ამ გვარის წარმომადგენლები ასევე ცხოვრობენ სოფელ ნაწრეტშიც.

მოხსენებაში წარმოვადგენთ ქართლურ გარემოში, მრავალეთნიკურობის პირობებში, აჭარული და მესხური მეტყველების განვითარების პირობებს, ქართულ-ოსურ ურთობებსა და სამეტყველო კოდთა გადართვის შემთხვევებს. ყურადღებას მივაქცევთ ქართულ-ოსური მეტყველების შერევის ამსახველ მასალებსა და ტრადიციებს. სამეტყველო კოდთა გადართვა შეინიშნება დარგობრივ ლექსიკაში, განსაკუთრებით, სამზარეულოს აღმნიშვნელ ლექსიკაში.

მარიამ ქვლივიძე

**პოლიტიკურ შეხედულებათა ცვლილება ქართველ
სიმბოლისტთა შემოქმედებაში
(ტიციან ტაბიძე, პაოლო იაშვილი, გიორგი ლეონიძე)**

რუსეთის მძიმე მარწუხები საქართველოს შორეული წარსულიდან ახსოვს. ეს ზენოლა, რასაც ჩვენი ქვეყანა განიცდიდა, განსაკუთრებით გამწვავდა 1801 წელს, როდესაც მან სრულიად დაკარგა სახელმწიფოებრიობა და შევიდა რუსეთის იმპერიის შემადგენლობაში. ძალიან მძიმე და დიდი იყო რუსული ცარიზმის გავლენა საქართველოზე და სავარაუდოა, ამან განაპირობა ჩვენს სამშობლოში ახალი მოძღვრების პოპულარობა, რომელიც „მარქსიზმის“ სახელითაა ცნობილი. სწორედ მარქსიზმმა წარმოშვა მე-20 საუკუნეში, ბოლშევიზმი, რომელმაც ძალიან დიდი მსხვერპლი და დანაკარგი მოუტანა მსოფლიოს და მათ შორის საქართველოსაც. სამწუხაროდ, ქართველი ინტელიგენცია ბოლშევიზმსა და რევოლუციაში ხსნას ხედავდა. მათი ჰქონდათ იმედი, რომ რევოლუცია მოუტანდათ დემოკრატიას და გარკვეულწილად, ეს მოლოდინი გამართლდა. 1918 წელს საქართველო დემოკრატიული სახელმწიფო გახდა.

მოხსენებაში ასახულია ქართველ სიმბოლისტთა გაორებული პოლიტიკური შეხედულებები, კერძოდ, საუბარია ტიციან ტაბიძის, პაოლო იაშვილისა და გიორგი ლეონიძის შემოქმედების იმ ნაწილზე, სადაც ავტორები თავანთ ლექსებში ავლენენ ურთიერთგამომრიცხავ პოლიტიკურ შეხედულებებს. სიმბოლიზმი, თავისი არსით, არ გულისხმობს ლიტერატურაში რელიგის ასახვას. ნაწარმოებთა განხილვისას აუცილებელია ეპოქის გააზრება, რომელიც განსაზღვრავს მწერლის ემოციურ, ფიზიკურ, თუ სულიერ მდგომარეობას. შესაბამისად, ქართული სიმბოლიზმი ვერ გაექცა რეალიზმს და ისე მოხდა, რომ მათმა პოეზიამ აირეკლა

საბჭოთა პერიოდი. ჩვენს ქვეყანას დამოუკიდებლობა დაკარგული აქვს, მაგრამ 1921 წლიდან თითქოს მშვიდდება მოვლენები. ქართველი სიმბოლისტები, მათ შორის პაოლო, ცდილობენ ბედს შეურიგდნენ და შეძლონ ადაპტირება ახალ საარსებო გარემოსთან. პაოლო იაშვილს იმასაც აბრალებდნენ, რომ თითქოს მე-11 არმიას „თეთრი ცხენითა და ეგზალტირებული ლექსით შეეგება“. თუმცა ეს პოეტის გულწრფელი არჩევანი იყო, თუ ნილაბი, კიდეც საკითხავია?! რაც შეეხება ტიცციან ტაბიძეს, მისი პოლიტიკური შეხედულებების ცვლილება კარგად ჩანს მის ერთ-ერთ ლექსში „ნუ გაიკვირვებ“, სადაც ვკითხულობთ: „საბჭოთა მიწა! გიკოცნი ფესვებს“, ხოლო 1937 წელს მას დახვრეტენ ანტისაბჭოთა მოღვაწეობის ბრალდებით. გიორგი ლეონიძე კი წერს ლექსებს, რომლებშიც ემხრობა საბჭოთა იდეებსა და შეხედულებებს. საინტერესოა, გიორგი ლეონიძე მართლა ემხრობოდა საბჭოთა რუსეთს და ეს იყო მისი გააზრებული ქმედება, თუ უბრალოდ გამოუვალნი მდგომარეობიდან თავის დაღწევის მცდელობა და თვითგადარჩენის ინსტინქტი.

თეზისში მოცემულ საკითხებს დეტალურად და ვრცლად მიმოვიხილავთ მოხსენებაში.

ანი ღვინაძე

იმერული დიალექტი ოტია იოსელიანის პერსონაჟთა მეტყველებაში („დედა“, „დედუღეთი“, „ჩემი „ვეფხისტყაოსანი“, „ნესვი და საზამთრო“...)

ოტია იოსელიანს თხზულებათა მეექვსე ტომისათვის უწოდებია „ასავალ-დასავალი“, რომელშიც გაერთიანებულია მისი ავტობიოგრაფიული მოთხრობები: „დედა“, „დედუღეთი“, „ჩემი „ვეფხისტყაოსანი“, „ნესვი და საზამთრო“...

მწერალი გვიხატავს და გვაცნობს იმ გარემოს და გარშემო-
მყოფებს, სადაც იზრდებოდა. ის საუბრობს თავის ბავშობაზე,
ოჯახზე, სიყვარულზე და ყველა იმ გრძნობაზე, რაც გამოვლილი
და განცდილი აქვს მთელი თავისი განვლილი ცხოვრების მან-
ძილზე.

ოტია იოსელიანის მოთხრობებში უხვად გვხვდება დიალო-
გები, სადაც შესაბამისად ვხვდებით მისი მშობლიური კუთხისათ-
ვისის – იმერეთისათვის (სადაც დაიბადა და გაიზარდა) დამახასი-
ათებელ მეტყველებს თავისებურებებს ექსპრესიის მისაღწევად.
მაგალითად: „რავა თლათ დაგლახაკდი, შე უბედუო!“; „რაფერ
იმოვნი, თუ ხელი არ გაანძრიე?!“; „დეიკავე თოხი“; თოხიზა და
ბარიზა ვვარგვარ მე? „მაგერ, მაგ შავ-ყვითელე რო ჩავფრე-
ნია კაბის კალთაში, მაგაზე არ ფიქრობ?“; „მეორე რომ სახლში
შენს დედამთილს უბლავა კალთაში“; „აპა, რაა რომ მკლავს და
მსპობს“; „მაგია ფიქრი, გულს ხელი დაიკრიფო და ითავცემო?“
„იცინე და ილლიციინე-თქვა, გითხარი?!“; „რავა თლათ ნახდა და
მეელო ბოლო“; „უცაბედ სხვაობას, მას აქეთია, ვერ ვიტან“; „პე-
ტრე გოუძელი, მაშტევე გაგიარს“; „დაყვლებილი აქვს ქუჩუკის
თვალეები“; „რას შობიენ?“; „მართლა თქვი მაგი, თუ მომეყურაო“;
„ნეტაი რავაა, ი ძლაბი და ი ბიჭი?“; „საზამთროს და ნესვს ქე
ნამოგილებ“! „ბებია, გზა არ ვიცი, თუ რაი! „აქიდან ბერბოგირის
ზეით რკინიგზა რო ჩანს, გაყობი, გაყობი და იქით კიდო ნაკეთები
გზა რო გადაჭრის, იმას გაყობი“.

საინტერესოა დიალექტური ლექსიკა: უბლავა, ფინჩხი, ქუჩუ-
კი, გადასახოვი, ნაკეთები...

მოხსენებაში წარმოვადგენთ იმერული დიალექტისათვის დამ-
ახასიათებელ ფონეტიკურ პროცესებს: ასიმილაციის, დისიმილა-
ციის, ბგერათა დაკარგვის, ბგერათა ჩართვის შემთხვევებს.

წინადადების წყობა, გამოყენებული დიალექტური ლექსიკა
და მხატვრული გამოთქმები ხატოვნად გადმოგვცემს მოთხრო-
ბების შინაარსს, გავლენას ახდენს მკითხველზე და ქმნის პერსონ-
აჟთა საინტერესო ტიპებსა და კოლორიტს.

ნინო შავლობაშვილი

**ენობრივი პროცესის გაგება-გააზრების საკითხი
ფსიქოლინგვისტიკაში**

ენობრივი პროცესის გაგება-გააზრების საკითხი აქტუალურია ფსიქოლინგვისტიკისათვის. ენობრივ პროცესს შეისწავლის სხვა დარგებიც: ფონეტიკა, გრამატიკა, ლექსიკოლოგია, დიალექტოლოგია, სემასიოლოგია, ეტიმოლოგია.. სხვაობას ქმნის ერთი და იგივე ობიექტის შესწავლის განსხვავებული პრინციპი და ხედვა სხვადასხვა სივრცეში. ფსიქოლინგვისტიკა შეისწავლის ურთიერთკავშირს ენას, აზროვნებასა და ცნობიერებას შორის და აღწერს იმ მენტალურ პროცესებს, რომლებიც საფუძვლად უდევს შესაბამის ენობრივ ქმედებას (ი. მინდაძე).

ენათმეცნიერებაში ფსიქოლოგიის როლის აქტიურმა გამოყენებამ, საფუძველი ჩაუყარა ახალი დარგის – ფსიქოლინგვისტიკის განვითარებას. მას აინტერესებს ის ფსიქოლოგიური მექანიზმი, რომელიც მონაწილეობს ენობრივი ფენომენების გაგება-გააზრების პროცესის დროს.: 1. ეს არის ენის ათვისება/ დაუფლების პროცესი (კანონზომიერებები და პირობები. როგორც მშობლიური, ასევე უცხო ენის). 2. რა სახის ცოდნაა მოცემული ადამიანის გონებაში. 3. კომუნიკაციის აქტის კვლევა (რა ენობრივი ფსიქიკური და კოგნიტური პროცესები უდევს საფუძვლად). 4. ენის ათვისების საკითხი (თ. გამყრელიძე). მოხსენებაში გავანალიზებთ ვილჰელმ ვუნდტის, ჩარლზ ოზგუდის, ლეონარდ ბლუმფილდის, ბარუს სკინერის, სეპირ-უორფის მოსაზრებებს. განსხვავებულია ნოამ ჩომსკის ნატივისტური თვალსაზრისი, რომლის მიხედვითაც, მეტყველება მიჩნეულია ადამიანის უნიკალურ მიღწევად, რომელიც ტვინის სტრუქტურებშია ამოტივფრული და იგი გენეტიკურად განპირობებულ უნარს წარმოადგენს. ბავშვს აქვს თანდაყოლილი უნარი დაამუშაოს ინფორმაცია და შექმნას

შიდა სტრუქტურები. მისი მოსაზრებით, სწორედ ეს შიდა სტრუქტურები ასრულებენ ლინგვისტურ ფუნქციას და არც ერთ სხვა ცოცხალ ორგანიზმს ეს არ გააჩნია.

ენობრივი პროცესის გაგება-გააზრების საკითხების კვლევის შედეგად მიღებული დასკვნები მნიშვნელოვანია მშობლიური ენისა და უცხო ენების სწავლებისას. განსაკუთრებით საინტერესოა ბავშვის მეტყველების განვითარებაზე დაკვირვება. მოხსენებაში წარმოვადგენთ ჩვენეულ მიდგომებს.

თამთა ცერცვაძე

მერაბ კოსტავა ქართველი ერის კულტურული მისიის შესახებ

მერაბ კოსტავა გამორჩეული მოღვაწეა მეოცე საუკუნის ქართველ დისიდენტთა შორის. მან მთელი თავისი შეგნებული ცხოვრება საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლას მიუძღვნა. მერაბ კოსტავას უმთავრესად ვიცნობთ, როგორც პოლიტიკურ ფიგურას, თუმცა ამასთანავე აღსანიშნავია მისი ლიტერატურულ-პუბლიცისტური და მთარგმნელობითი მოღვაწეობაც. მერაბ კოსტავა არის ავტორი საინტერესო ნაშრომებისა „ფიქრები საქართველოს მისიაზე“ და „ფიქრები ქართულ კულტურაზე“, რომლებშიც იგი აყალიბებს საკუთარ ხედვას საქართველოს კულტურული მისიის საკითხზე.

მერაბ კოსტავას თვალთახედვით, საქართველომ ისტორიულად იტვირთა უდიდესი ღვაწლი – დაეცვა ქრისტიანული რწმენის ურთულეს პოლიტიკურ რეგიონში. სულიერ ღირებულებათათვის ბრძოლა, მისი აზრით, ქართველი საზოგადოების ისტორიული მისიაა. ქართული კულტურის სპეციფიკა კი მდგომარეობს აღმოსავლური და დასავლური კულტურული ნაკადების სინთეზში.

პუბლიცისტი საგანგებო ყურადღებას ამახვილებს ქართული ენის წარსულსა და აწმყოზე და აღნიშნავს, რომ „მხოლოდ ქართული ენისადმი სწორ მიმართებას შეუძლია საშური წინამძღვრების მომზადება საქართველოს მისაბაძ ერად გადაქცევისათვის“. მერაბ კოსტავას თვალთახედვით, ქართულ კულტურას აქვს იმის პოტენციალი, რომ თავისი მიღწევებით გვერდით ამოუდგეს მსოფლიოს წამყვანი ქვეყნების კულტურულ მონაპოვარს და თანამედროვე, სულიერებას მოკლებულ სამყაროში შეასრულოს ერთგვარი სულიერი ორიენტირის მისია.

სიცოცხლეშივე ლეგენდად ქცეული მერაბ კოსტავა გახლავთ ის პიროვნება, რომლის ცხოვრება და ნააზრევი გზას უკვალავს ჭეშმარიტი ეროვნული ღირებულებების მაძიებელთ. მისი სახით ვეცნობით მოაზროვნეს, რომელიც წუხდა და განიცდიდა საქართველოს არა მხოლოდ პოლიტიკურ მომავალს, არამედ იმ კულტურულ საფრთხეებსა და საშიშროებებს, რაც შეიძლებოდა ამ მხრივ ქვეყანას დამუქრებოდა.

ხატია ხაბაშვილი

1921 წლის ოკუპაციის ასახვა საქართველოში მიმდინარე პროცესებზე

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის წინააღმდეგ ადგილობრივი სოციალ-დემოკრატიული მთავრობის გადაყენების, ქვეყანაში ბოლშევიკური რეჟიმის დამყარებისა და საქართველოს ტერიტორიის ანექსია-ოკუპაციის მიზნით 1921 წელს დაიწყო რუსეთ-საქართველოს ომი. საქართველოს რესპუბლიკა წითელმა არმიამ დაიპყრო და იგი მალე საბჭოთა კავშირის ნაწილად აქცია.

ნაშრომში ხაზგასმულია, რომ კონფლიქტი საბჭოთა ექსპანსიური პოლიტიკის შედეგი იყო, რომლის მიზანი რუსეთის იმპე-

რიის მიერ სრულ ტერიტორიაზე კონტროლის დამყარება წარმოადგენდა.

ნაშრომში განხილულია სხვადასხვა იმდროინდელი პოპულარული გაზეთები, რომელიც ბოლშევიკების მიერ საქართველოს 1921 წლის ოკუპაციას აშუქებდა.

მოცემულია სხვადასხვა ისტორიკოსებისა და მოღვაწეების ნარატივი საქართველოს მთავრობის წინაშე მდგარი სირთულეების კუთხით განვითარებული პროცესების შესახებ.

აღწერილია 1918-1921 წლებში საქართველოს შეიარაღებული ძალების ზოგიერთი თვალსაჩინო სამხედრო წარმომადგენლის ცხოვრება-მოღვაწეობის ძირითადი ასპექტები.

თინათინ ფეიქრიშვილი

პეპელა უფრო დიდხანს ცხოვრობს, ვიდრე კონსტიტუცია – პეპლის ეფექტი სამართალში

ნაშრომში მოკლედ იქნება მიმოხილული 1921 წლის ის პერიოდი, როდესაც დამფუძნებელი მამები მუშაობდნენ კონსტიტუციის მიღებაზე და იქნება წარმოდგენილი მსჯელობა იმასთან დაკავშირებით, თუ რა მიზნის მისაღწევად იბრძოდნენ ისინი. კონსტიტუციამ სულ რაღაც 4 დღე იარსება, ამდენად აღნიშნულ პერიოდში ყველამ კარგად უწყოდა მოსალოდნელი ოკუპაციის შესახებ. სწორედ ამან განაპირობა ის, რომ კონსტიტუცია მიღებულ იქნა ფორს-მაჟორში. შეიძლება ითქვას, რომ მისი მიზანი იყო დაეტოვებინა მემკვიდრეობა მომავალი თაობებისათვის.

მართალია მან ოთხი დღე იარსება, როგორც პეპელამ, თუმცა მან გამოხატულემა ჰპოვა ამდენი წლის შემდეგაც და თავის ფუნქციას ასრულებს დღესაც, რის გამოც მაშინდელი კონსტიტუციის არსებობას შეიძლება ვუწოდოთ პეპლის ეფექტი. რთული სათქმე-

ლია თუ სამართლებრივად რა როლი შეასრულა მისმა არსებობამ ჩვენი ქვეყნისათვის, რადგან მიუხედავად მცდელობებისა, ძველი, მაშინდელი რედაქციით კონსტიტუცია ვერ მიიღო ჩვენმა ქვეყანამ შეცვლილი პოლიტიკური ვითარებისა თუ სხვადასხვა გამონკვევის გამო, თუმცა ის ღირებულებითი კონტექსტი შენარჩუნდა, რაც პროგრესულად ახასიათებდა მაშინდელ კონსტიტუციას. მთავარი კი ის არის, რომ 1921 წლის კონსტიტუცია დღესაც შეიძლება მივიჩნიოთ ქვეყნის სავიზიტო ბარათად, რადგან მან შემოინახა იმ პერიოდის ხედვები და კულტურა განსაკუთრებით ადამიანის ძირითად უფლებებთან მიმართებით.

საბჭოთა კავშირის მოტანილ მძიმე შედეგებს დღესაც იმკის ჩვენი საზოგადოება. ზოგადად, გავლენა სხვადასხვაგვარია იმისდა მიხედვით, თუ რამდენად მედეგია ერი, ამას კი, თავის მხრივ ისტორია და, ამასთან, ანმყოც აყალიბებს. ამ თვალსაზრისით, შეიძლება ითქვას, რომ კონსტიტუციის მიღებას ჰქონდა ფუნქცია, გაცხადებულიყო და საზოგადოების ცნობიერებაში კიდევ ერთხელ გამჯდარიყო ის ღირებულებები და სულისკვეთება, რაც სახასიათოა თავისუფალი სახელმწიფოსა და დემოკრატიული ქვეყნისთვის. ეს სწორედ ის მემკვიდრეობაა, რაც მოქალაქეს შეახსენებს იმას, თუ რა ღირებულებებისთვის იბრძოდნენ მისი წინაპრები და გააღვიძებს მასში იმედს სწორედ წინაპრების იმედის ის ნათელი გამოხატულება, რომელიც მატერიალიზდა კონსტიტუციის პირვანდელ რედაქციაში. ამ კონტექსტში შეიძლება მოშველიებულ იქნას ტიციან ტაბიძის ლექსიდან ციტატა:

„ერთ პოეტს მაინც გულზე მოხვდება
და ეს მეყოფა გამოსარჩლება.“

ვიკა ჯაჯანიძე

**1921 წლის ოკუპაცია ლიტერატურული
პერსპექტივიდან, ზაირა არსენიშვილის
„ვა, სოფელო (კახური ქრონიკები)“**

ოთარ ჭილაძე წერს: „საბჭოთა კავშირი-ხალხთა საბყრობილეთა“. ვფიქრობ, ეს სიტყვები ნათლად გამოხატავს იმ მდგომარეობას, რომელშიც იმყოფებოდა იმდროინდელი საზოგადოება და რომელ ეპოქასაც სჭირდება ახლებური გააზრება, რადგან სწორედ ამ პერიოდის შეუფასებლობა მნიშვნელოვან სიცარიელეს წარმოშობს ქართული სოციალურ-კულტურული სივრცის გააზრებისათვის.

საინტერესოა, როგორ აისახა ეს პერიოდი ლიტერატურაში. ზაირა არსენიშვილის ეპოქალური რომანი, „ვა სოფელო (კახური ქრონიკები)“ სწორედ საბჭოთა პერიოდს ასახავს. სამი ქალის ცხოვრების ისტორიის მაგალითზე ის მტკივნეული პრობლემებია წარმოჩენილი, რომელიც არა ცალკეულ ადამიანებს, არამედ მთლიანად იმდროინდელ საქართველოს აწუხებდა. რეპრესიები, ჩაგვრა, საზოგადოების დეგრადაცია, რომელმაც ადამიანებს ცხოვრება დაუმახინჯა. თხრობის სტილი, ფორმულირება, სიმბოლოები და კახური იუმორის გამოვლენაც კი, ეხმარება მკითხველს მეტად გაითავისოს ამ რომანის მთავარი არსი. მასში ნაჩვენებია, როგორ ებრძვის სისტემა განსხვავებულ აზრს, ინდივიდუალურობას და როგორ უღაბავენ ღირსებას იმ ადამიანებს, რომელნიც ამას არ იმსახურებენ.

ზაირა არსენიშვილის რომანის ნაკითხვის დროს, ჩნდება განცდა, თითქოს ავტორი მთელი ცხოვრება წერდა ამ რომანს. მას საკუთარ თავზე აქვს გამოვლილი მთელი ამ პროცესის მანკიერება, რადგან მასაც დაუხვრიტეს მამა და მასაც დაუმახინჯეს

ცხოვრება, რომელიც მან შემოქმედებაში ასახა და რომელმაც მისცა ბიძგი, რომ დაენერა ეს რომანი. იგი არ არის დამარცხებული, პირიქით, იგი იმარჯვებს, რადგან სწორად შეაფასა ის მდგომარეობა და ყოფა, რომელმაც შებოჭა ადამიანთა აზროვნება და განვითარება.

ნაშრომის მიზანია, განვიხილო ზაირა არსენიშვილის რომანის თხრობის სტილი, როგორ ასახა მან საბჭოთა კავშირის პერიოდი საქართველოს ერთ-ერთი კუთხის მაგალითზე, რომლის საშუალებით შეგვიძლია მთლიანად ქვეყნის ტრაგედია და იმდროინდელი ყოფა დავინახოთ.

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

სტუდენტური სამეცნიერო კონფერენცია

1921 წლის ისტორიულ-კულტურული მოვლენები –
საქართველოს ოკუპაცია 100 წლის პერსპექტივიდან

პროგრამა და თეზისები

29 მაისი
2021